

Monumentnummer*: 531430

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **18 april 2014**
Kadaster deel/nr **82692/69**

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
's-Graveland	Wijdereen	Noord-Holland

<i>Locatienaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
's-Graveland	Kleizuwe

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
's-Graveland	B			2982

*Omschrijving***

Cluster 14.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE Inleiding

DUIKER / BRUG (Vreelandseweg bij de Kortenhoefsedijk), als waterverbinding ten dienste van inundatie ter weerszijden van de Vreelandseweg. Het ophalen of verwijderen / vernietigen van bruggen is sinds de oudheid een probaat middel om indringers te weren. Niet alleen werd zo de doorgang of overtocht over een waterloop, een droge of een natte gracht of een terreindiepte belemmerd of vertraagd, maar ook moest een aanvalleur zelf zorgen voor middelen om de barrière eventueel zelf te nemen. Houten bruggen waren relatief snel te vernietigen, desnoods door ze in brand te steken. Stenen en betonnen bruggen vergden een grotere en meer tijdrovende ingreep, al kon een springlading soms snel het gewenste effect sorteren. Met de komst van ijzeren bruggen - in de loop van de 19de eeuw op grote schaal toegepast in vele verschillende varianten - bleef de tweede mogelijkheid bestaan, maar verdween de eerste. Het opblazen van bruggen was kapitaalvernietiging en gebeurde alleen in uiterste noodzaak. Een manier waarop ijzeren bruggen afgesloten konden worden was die van het uitnemen of ontoegankelijk maken van (kleine) delen ervan. In een aantal gevallen werden bruggen doelbewust toegepast om inundatiewater vrije doorloop te geven wanneer het inundatiepeil aan weerszijden van een kering gelijk was en moest blijven. Dit laatste was onder meer het geval bij enkele vergelijkbare bruggen / duikers (al dan niet met kering) in de Provinciale Weg Hilversum-Haarlem ten oosten van Vreeland uit de jaren '30, die als opvolgers fungeerden van eerdere

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ophaalbruggen. Eén ervan is de duiker / brug in de Vreelandseweg iets ten oosten van de Kortenhoefsedijk.

Omschrijving

DUIKER / BRUG (Vreelandseweg bij de Kortenhoefsedijk) iets ten oosten van de Kortenhoefsedijk, uitgevoerd als een eenvoudige betonnen plaatbrug, die ca. 30 m breed is en een doorstroomprofiel kent van ca. 4,00 m. De brug is een uit de tweede helft van de jaren '30 daterende verkeersbrug met twee rijstroken en met aan de zuidzijde een rijwielstrook. Ronde ijzeren leuningen op rechte stijlen in wit en blauw. Aan weerszijden voor de brug in het water twee gehelmde dukdalven.

Waardering

De DUIKER / BRUG (Vreelandseweg bij de Kortenhoefsedijk) is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op en ontstond als uitvloeisel van het systeem van inundatie en accesverdediging (19de en 20ste eeuw).

Het betreft hier een onderdeel uit de jaren '30 van de 20ste eeuw, namelijk een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde uiting van de historische waterbouwkunde in de vorm van brug met inundatievoorziening.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het een goed voorbeeld is van toepassing van een vaste brug ten behoeve van het stellen van inundaties en als onderdeel van een acces.

* Het onderdeel is gaaf bewaard omdat het in complete vorm en functie intact is gebleven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument